

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๙

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๒๓/๒๕๖๙

วันที่ ๑๑ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๙

ระหว่าง { บริษัท บางกอกเอวิเอชันเซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) ผู้ร้อง
คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ผู้ถูกร้อง

เรื่อง บริษัท บางกอกเอวิเอชันเซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ว่า บริษัท บางกอกเอวิเอชันเซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องประกอบกิจการฝึกสอน ฝึกอบรมเกี่ยวกับการบิน การขับเครื่องบิน ทำข้อตกลงกับบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ในการใช้ทรัพย์สิน บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ณ ท่าอากาศยานกรุงเทพ รวมถึงให้บริการที่เก็บอากาศยานแก่ผู้ร้อง ผู้ร้องตกลงชำระเงินค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องกับการบินตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ และค่าภาระต่าง ๆ ที่เกิดจากการใช้ทรัพย์สิน บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ขณะทำข้อตกลง มีประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง ยกเว้นค่าธรรมเนียมในการขึ้นลงของอากาศยานให้กับอากาศยานขนาดเล็กของบริษัทเอกชนในเที่ยวบินที่ใช้เพื่อการฝึกบินภายในประเทศ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ โดยอาศัยอำนาจตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๐ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติ

การเดินทางอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ทำให้ผู้ร้องได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมในการขึ้นลงของอากาศยานขนาดเล็กที่ใช้เพื่อการฝึกบินภายในประเทศ ต่อมากระทรวงคมนาคมออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยการเดินทางอากาศ พ.ศ. ๒๕๔๙ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ยกเลิกกฎกระทรวงฉบับที่ ๓๐ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติการเดินทางอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ บริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) จึงเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการขึ้นลงของเครื่องบินและใช้เป็นค่าเก็บเครื่องบินของผู้ร้อง ผู้ร้องชำระค่าธรรมเนียมเพียงบางส่วนและโต้แย้งว่ายังคงได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมตามประกาศกระทรวงคมนาคมดังกล่าว ผู้ร้องฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลางว่าการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมไม่ชอบด้วยกฎหมาย และบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ฟ้องผู้ร้องเป็นจำเลยต่อศาลแพ่งให้ชำระค่าธรรมเนียมตามข้อตกลง ต่อมาศาลฎีกาและศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาถึงที่สุดซึ่งผลของคำพิพากษาแตกต่างกัน ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ผู้ถูกร้อง) พิจารณาชี้ขาดกรณีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกันตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๔ ผู้ถูกร้องมีคำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๒๒/๒๕๖๗ วินิจฉัยว่า ให้คู่ความปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลฎีกามีให้บังคับตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ผู้ร้องเห็นว่าคำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๔ ที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล เมื่อมูลเหตุแห่งการฟ้องคดีคือข้อพิพาทที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง หากกำหนดให้ปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดจะเป็นการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิของผู้ร้องมากกว่า และการใช้อำนาจของผู้ถูกร้องประกอบด้วยบุคคลที่ไม่ใช่ผู้พิพากษาหรือตุลาการ แต่กลับมีลักษณะเป็นการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีที่ใช้อำนาจดุลพินิจในการสั่งให้คำพิพากษาฉบับใดฉบับหนึ่งไม่อาจบังคับได้ เป็นการแทรกแซงความเป็นอิสระของกระบวนการพิพากษาอรรถคดี ขัดต่อหลักนิติธรรม ละเมิดสิทธิในทรัพย์สินเสรีภาพในการประกอบอาชีพ ทำให้ผู้ร้องไม่ได้รับการเยียวยาความเสียหายตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๕ วรรคสี่ มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๐ มาตรา ๑๘๘ มาตรา ๑๙๑ และมาตรา ๑๙๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) และ (๕) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง (๒) เป็นบทบัญญัติที่เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่ได้สัดส่วนกัน ขัดต่อหลักนิติธรรม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสี่ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๘๘ เป็นอันใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นกรณีที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระทำของคณะกรรมการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๒ ต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) และ (๕)

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๑. คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๒๒/๒๕๖๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๕ วรรคสี่ มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๐ มาตรา ๑๘๘ มาตรา ๑๙๑ และมาตรา ๑๙๒ ใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง

๒. มีคำสั่งให้ไม่ต้องปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลฎีกา และให้บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) คืนเงินที่ได้รับชำระจากผู้ร้องพร้อมดอกเบี้ย

๓. พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสี่ มาตรา ๒๖ มาตรา ๑๘๘ มาตรา ๑๙๑ และมาตรา ๑๙๒ ใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมีคำสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุงกฎหมายให้อำนาจในการวินิจฉัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลที่ถึงที่สุดเป็นของศาลรัฐธรรมนูญ

๔. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) และ (๕) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสี่ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๑๘๘ ใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง

๕. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสี่ และมาตรา ๒๖ ใช้บังคับไม่ได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง และได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดี ตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ ก็ให้ยื่นคำร้องได้ทราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาล ตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” มาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ อันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ... (๕) การกระทำของคณะกรรมการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๒ ...” มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ภายใต้

บังคับมาตรา ๔๗ ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าผู้นั้นเห็นว่าการละเมิดนั้น เป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้อง จากผู้ร้อง โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ครบ กำหนดเวลาดังกล่าว” วรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลได้” และวรรคสี่ บัญญัติว่า “ให้นำความในมาตรา ๔๖ วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับแก่การยื่น และการพิจารณาคำร้องตามมาตรา ๒๑๓ ด้วยโดยอนุโลม”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้อง มีคำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๒๒/๒๕๖๗ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ดำเนินการให้เป็นไป ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๔ ขัดต่อหลักนิติธรรม ละเมิดสิทธิในทรัพย์สิน เสรีภาพในการประกอบอาชีพ ทำให้ผู้ร้องไม่ได้รับการเยียวยาความเสียหายตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๕ วรรคสี่ มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๐ มาตรา ๑๘๘ มาตรา ๑๙๑ และมาตรา ๑๙๒ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติ ไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการ แผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบปรากฏว่า ผู้ร้องโต้แย้งดุลพินิจการพิจารณาวินิจฉัยของ ผู้ถูกร้องซึ่งเป็นการกระทำของคณะกรรมการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๒ เป็นกรณีต้องห้าม ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๕) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ส่วนที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๑๘๘

- ๖ -

มาตรา ๑๙๑ และมาตรา ๑๙๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) และ (๕) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสี่ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๑๘๘ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสี่ และมาตรา ๒๖ นั้น เป็นการยื่นคำร้องขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย รัฐธรรมนูญบัญญัติให้สิทธิไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ (๑) กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

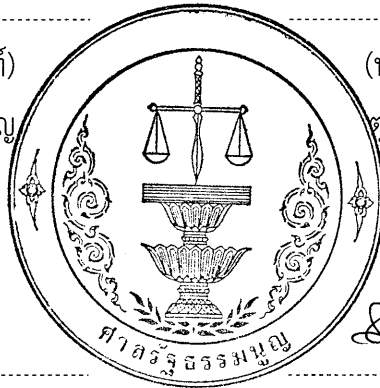
(คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๙)

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสรารุช ทรงศิริไล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ